

Baltijas Semkopis.

Apsteļjams:

„Balt. Seml.“ Administrāzija, Rīgas Latw. beedribas namā, un redakzija: Zelgavā, Katoļu-eelā № 2. Beļ tam Rīgā: Schilling'a, Kapteina un Lužawa grahmatu-bodis un pee lopmana Lerchendorff, pilf. Rakku-eelā № 13. Zitās pilfēhtās: wijas grahmatu-bodis. Uļ laukeem: pee pagasta = waldehm, mahzitateem, skolotajeem, 2c.

5. gads.

Rīgā, 19. septembrī.

Makfā:

Ar Peelikumu: par gadu 3 rub., par 1/2 gadu 1 r. 60 f. Beļ Peelikuma: par gadu 2 rub., par 1/2 gadu 1 r. 10 f. Par peeļūhtišānu ar pastu uļ katru eļsemplari, ween' alga waj ar jeb beļ Peelikuma, jamakfā 60 kap. par g. un 35 kap. par 1/2 g. S l u d i n a j u m u s peenem wifās apsteļjamās weetēs pret 8 kap. par sīhtu rindinu.

№ 38. Lihdi ar Baltijas Semkopi ik nedēlas ijuahļ Peelikums ar stahsteem un derigu laika-kawekli; 1879. makfā 1 rub. par gadu, 50 kap. par pusgadu.

Beenijameem lasitajeem par sīnu,

la

„Baltijas Semkopja“ administrāzija un eļspedizija

no 20. septembra sakhot ir

Rīgas Latweefchu beedribas namā,

pretim Wehrmana dahrsam. Tadeht wifās darishanas, kas sīhmejahs uļ „Baltijas Semkopja“ pasteļefchānu, sludinajumu peenemshānu, eļspediziju 2c., no min. deenas sakhot ispiļdihš scheitan. Rā saprotams, ari wehstules uļ scheijeeni sūhtamas. — Kurās deenās redaktors tē buhs runajams, kluhs turpmat sīnots.

Administrāzija.

Saimneezibas nodafa.

Muhfu maigruntneeku lopkopschana un kawekli, kas tai zetā.

Kamehr muhju maigruntneeki beidsamajōs gaddōs lauku, dahrsju un pat bišchu kopschānā raschenus fokus spehruschi, tamehr lopkopschana, lai nu gan newar teikt, ka uļ weetas kahwejušī, tomehr mineteem trim saimneezibas sareem uspreekšchutikschānā lihdsi nahkt naw spehjušī.

Kaite te wispirms buhs meļejama:

1) eekšch sīhtstas turešchānahs pee wezahn eeraschahm un eewedumeem,

2) masajā pelnā, kas lihdsi sīhim no lopkopibas atlehta un

3) iļdoschānās, kas pee saimneezibas pahrgrosišchānas waijadšigās.

Newar teikt, ka sīche usrahditee trihs launumi ween muhfu moderneezibu lihdsi sīhim aišfehhefstojušchi un ari wehl turpmat dīrahš kawet; wehl ir ziti eewehrojāmi weetigi apstahkli, kuri lopu un peena saimneezibas weizinaschānai nenowehligi: pilfēhtu jeb dšelszjelu tahlums sīlittas, gruhti pahrlabojamas plawas un ganibas 2c. Bet weetigeem kawekteem, sawadi weetigi lihdsēkli; tadeht par teem tik daudš nerunāsim, bet wairaf par wispahrigeem.

1) Wezahn eeraschahm, no kurahm mums ne kahds labums, bet sīlittums ween atleht, tadeht ween ar wifu sīhtstibu peekertees, ka muhfu sēntehwi tā darijušchi, ir aplamiba, gekiba. Sēntišchu dšihwe un winu waijadšibas bija weenkahfšchas, masas; mums, winu pehznahkameem, daudš, daudš wairaf pee meefšigās lablāhschānas un gara isgīhtibas waijaga. Ziti laiki, zitas waijadšibas speefch zitadus lihdsēklus usmellet un iļleetot, lai eenahfšchānās un iļdoschānās wismasaf lihdsjwars rastos, kad ari ne kas daudš pahri nepaliftu. Man sīcheet, ka pastahwiga peelipšchāna nowezejufschahm formahm un metodehm laufchu ehrtibas mīhleštibā un gara kuhtribā meļejama. Jaunus (saimneezibas) prinzipus eewedot, muhfu gara, meefas un pat naudas spehki teel leelakā mehra aišfahrti un aišfustināti, ja sīprausto mehrki gribam panahkt un darbam labas sēkmes un weifschānos redset.

2) Tikai pehdejā gadu dešmitā lopu produktu tirgus sīpri labojees un apjola loptureem nahkotnē wehl jo labaku pelnu. No labibas zenahm turpreti to pa wifam newar leezinat, bet gan teikt, ka nahkōschā laika labibas tirgus Kreewijā drihsaf kritihš, ne tā zēļsees. Kreewija nespehji ar Ameriku labibas iļwešchānā uļ ahrfemehm sēlmigi sīzenstees jeb konkureeret; otru sīpri gruhsdeenu muhfu labibas tirdšneeziba zaur jaunajeem Wahzu muitās līkumeem ir dabujušī. Sēho līkumu eewēschāna tagad tikai tadeht ween lihdsi jaunam gadam atzēlta, ka ne ween Anglijā un Franziijā, bet ihpaschi Wahziijā sīhogad wahja un loti ne-iļdewiga plauja. Sēhe eewehrojamee fakti muhs sīubina un dšen uļ lopkopschānu wairaf mehribas greest, ne tā tas lihdsi sīhim notizis. Masgruntneeku peena saimneezibai par kawekli ir ari tas, ka wini to masunu peena, kas daudšreis saimneezibā pahri paleel, tuhdat nespehji pahrdot.

Ahrjemēs, kur lopkopschāna augstaku pakahpeenu eenehmufi un kur pilfēhtas tahlu, atrodahs waj nu beedribas jeb moderneeki, kas sēmeekeem lopu produktus, kā peenu, sīweestu, seeru 2c. tuhdat masumā atpehrf un tad leelumā tahlu jo tahlu pahrdod un aišfuhsta.

Ja tas pee mums tapat buhtu, naw jāschaubahs, ka tad ari zīhtibas un dedšibas uļ lopkopschānu netruhtu. Peenemšim par peemehru, ka kahdā saimneezibā weenu deenu 10 stopu peena atleek; peens teek no uskuptšcha par 4 kap. s. stopā nopirhts, panemts un aišweests. Otrā un trešchā deenā lopu ihpaschneeks kuhkos tikpat daudš jeb wehl wairaf peena pahrdot, un kad winam nedēlas galā 2 jeb 3 rubl. s. sīlanoschā naudā tiks ismalfati, beļ ka saimneezibā peena truhkums rastos, tad ari preeks un patikschāna uļ lopkopibu buhs modināti.

Muhfu zeen. gubernatora kungam sīhis teizamais noluhks gan jau tad buhs bijis, kad winšch preeksch wairaf gadeem atpafaf pagastu waldes zaur zirkulareem pee peena moderneezibu dibinaschānas usaižinaja; sīhis nodoms, kas ja buhtu ispiļdits, beļ sīchaubischanahs muhfu maigruntneekem un tamlihdsi wifai gubernāi daudš sīwehtibas buhtu atnefis, israhdijahs toreij par agru; waj ir tagad nebuhstu laiks peenahzis toreij projekteeretās cetāises labumus atīht?

3) Katra pahrgrosišchāna, kas kahdā saimneezibā teel iļdarita, ir wairaf jeb masaf ar iļdoschānahm saweenota. Lopkopschānu labaki eegrosot, wispirms par labaku lopu baribu un barošchānu jagahdā, ne tā lihdsi sīhim. Rakstītajam ir mahjas un pat pagasti sīnami,

„Latweeschu Awischnu“ jaunà redaktora kunga virmee rakstneeka-peeschi.

No Theodora Rolanda (Beigums.)

Lasitajs buhs pahrleezinajees, ka Weides fgam ne weenà weenigà meetinà naw isdeweess, mums peerahdit nepareisu attahstischanu jeb wahrdu un teikumumu pahrgrosifichanu, tabeht fkan gandrihf jozigì, kab winsch tablat faka:

„No scheem augteem deewsgan is „Baltijas Semkopja“ baudi- juschi, apluhkofim zituss teem libhsfigus: Theodora Rolanda famel- stahs denunziacijass.“

Tahs „denunziacijass“ ko Weides fgs mums pahrmets, nu esot schahs:

I. Mchss esam fazijuschì 33. numurà: „Waj nu Grünera kunga runu fauz par politisku, waj par tahdu, kas karo pret ne-ewangeliskahm tizibahm — us wifsu wifsi ta nepeedereja minetà konferenzè, furai taf bija buht zitam noluhklam, un tè mums atkal no jaunà japeestihmè, ka Kursemes skolotaju konferenzehm steigfichus ween waijadsetu no walss waldbibass nofazita programa, kas no tahm nebuhtu pahrlahpjams.“

Us tam nu Weides fgs peestihmè:

„Grünera kunga runa naw nedf „politiska,“ nedf tahda, kas karo pret „ne-ewangeliskahm tizibahm,“ bet buhs nofihmejama par „wehsturigu“ un par tahdu, kas karo pret netizibu, un tapeh3 wina peedereja ne wis ween minetà konferenzè, bet ari ir deriga preeksch wis pahrigass eewehroschannass.

Kursemes skolotaju konferenzess, furàs sinamss ne if katris wihrelis newar eekluht eekschà, lai tur waretu palikt un dalibu nemt, stahw apakfch Walstslifumeem; un kad ari septin reij septini Rolandi brehftu peh3 nofaziteem programeem; un kad ari daschs goda-wihrs denunzeere- retu un fazitu, ka Kursemes skolotaju konferenzèss ronahs netabi po- litiski genteeni un ne-ewangelisku tizibu apkarofichana: tad to ne weenss netizehss, kas muhsu konferenzess pasihft — un netizehss ari muhsu Walstss, kas ir ustizejusf schihs konferenzess faweem ustizegeem pawalstneekem, kas sawu ustizibu isleettahs tautai un Walstij par labu.“

Weides fgam tè eet fà tai mahtei, kas uhdenti isleedama ari behrnu isleij. Nebuht naw protamss, par fo winsch tà sakarschahs un leetà walodu, par fo ihsti negin waj smeeteess, waj issazit apschelof- schanu. Par Kursemes pagastu-skolotaju konferenzehm jau ir deesgan plafchi rakstitts un peerahditss, ka tahm jabuht attahstahm un jaturahs peh3 wehl nofakama programa. Pret scho pateefibu zihniteess ir gluschì welfti, un waj ilgi waj ihft ta tatschu peepildiseess. Tahdàs konferenzèss tikaf to drihft runat, fo wifsi, ari „if katris wihrelis,“ war dfrdet,

gabu laikà. Ar 15 rubuteem kabata winsch jau fazjis domat, fà waretu eemantot pats few kugeli. Peh3 daschahm puhlehm, gruhftibahm un listahm tas tad ari jau isdeweess. Ja gads zil nezil isdewigs, tad tas pelnot ar sawu leellawu 5—600 rub. Wifss wina prahftss nesoteess uf leelatu kugi, jo „atpalat eeschana naw.“ To ari leezina- naja wina kuga istabina. Tur bija wairak waijadfigahs kagneeka mahzibas grah- matas — laikam preeksch tahlakeem eksameneem derigas; tur bija ari Sieslaka kalen- deris, ar Zehkaba Skolmeistera, wina senaka kaimina, bildi; tur bija pats buhschigais, strahdigais, gabdigais Latweeschu juhneekss, kas waretu daudf daudf Latweeschu sping- teem juhremalneekem beret par dshw preekschihmi . . .

Weflu wafarà, 9 stundas braufschus, muhs janehma Leepajas ostmala. „B.“

Klaburatschuhfta un winas leelakee eenaidneeki.

Klaburatschuhftas leelakee eenaidneeki ir erschlis un melnà tshuhfta. Erschlis, Klaburatschuhftu pamanidamss, nekawejahs uf zihnischannos sagatawoteess. Winsch no- stahjahs desmits waj diwipadsmitts solus no tshuhftas un tad bodahs lai ar joni wirsà un ar saweem assem nageem to mihdams islez ar joni gaisà, lai gittigais kufstonis tam ne-eeofsch. Zihnisch eeschlahs drihf no jaunà un welftass til ilgi, libhf tshuhfta ir gabalds famihfta. Melnàs tshuhftas usbrufschana naw majal bailiga preeksch klaburatschuhftas. Melnà tshuhfta sawai eenaidneejei peestegufschs, aptinahs tai peezas libhf feschahs reijas aplahrt un tad galwu pazehlfuf luhfojahs, waj winas pretineeze wehl dshw. Ja ta pamana, ka Klaburatschuhfta wehl dshw, tad wina ap- tnahs wehl pahss reijas ap Klaburatschuhftu un to noschnaudf. Peh3 30—40 minu- teh mela tshuhfta attinahs un attahj nonahwetàs eenaidneejeess meeess. —R.—

bet ja publiku tanis nepeelaisch, tad zelahs schaubifichannahs, waj tas tà ir, un no tam, kas is Kursemes skolotaju konferenzehm libhf schin nahjis gaismà, ir ja-attihft, ka tahs reifchem nomaldahs no ihftà zela, fà tas p. p. Dobele un Kuldigà notizis, fur basnijlungi Bielensteins un Grüners treekfufchi par leettahm, kam tendenzess karakters un kas tahdàs fapulzèss nepeederahs. Tikaf par to, kas pa laikrafsteem ir finots, mchss esam rakstijuschì — no „denunziacijass“ tè newar buht ne runa, jeb Weides fga wahrdnizè schis wahrds zitabi ir isskaidrots, ne fà zitàs wahrdnizèss?

Weides kungs rakstia tablat:

„II. Baltijas Semkopi stahw rakstitts: „Tahda nedraudfiga istu- reschannahs pret zitahm tizibahm (Intoleranz, religiöse Unduldsamkeit) nu gan pee mums naw fweescha leeta.“ — Pee mums, muhsu Walstss, ne weena tiziba, kas dibinajahs uf schaidreem Deewa wahrdeem, newar fuhdssetees par „nedraudfigu istureschannos“ jeb Intoleranziju, kas tai taptu parahdita kaut no ka. Muhsu Walstslifumi netrauzè ne weenu Walstss atwehletu tizibu, bet to fargà ar stipru roku. Schì draudfigà istureschannahs no Walstss pufess pret wifahm tizibahm ir feknejusf un audfinajusf draudfigo istureschannos starp paschahm tizibahm. No Waltahs juhrahs libhf Melnajai juhrai, no Remana libhf pat Amuru walstij — wifur muhsu Schelligà Keifara Walstss robeschàs — dshw pareistizigeem, katoli, ewangelijuma-tizigeem zc. — meerigi un draudfigi kopà, zits zitu zeenidami. — St katru klaiju apwainof- schanu un denunzeereschannu, kas grib eestahstitt, ka nedraudfiga istu- reschannahs pret zitahm tizibahm pee mums ne-esot fweescha leeta, mchss ar ihgnunu klaiji atraidam — fà klaijus famelstus neekus! — Par tahdeem pascheem neekeem, uf fureem neturam par waijadfigu atbildet, janofauz tahs zitàs „Baltijas Semkopja“ pahrmeschannas „Latweeschu Awifchem.“ Rapeh3 „Baltijas Semkopis“ un Theodors Rolands, fchee „leelee tautas zihni,“ til naigi melkè stihdu, to nesinam, — bet to til sinam, ka welfti melkè, lai ari pee tam loti nopuhlejahs. Waj brahleem Martinsoneem ir teefa jeb naw, ka „Baltijas Semkopis“ esot rupifsch un prahftss Latweeschu laikrafstss, to nesinam; bet to til sinam, ka winsch preeksch „Latweeschu Awifchem“ naw bijis, naw un ari nebuhs ne kahds pretineekss, — lai ari scho godu kahrotu.

Bet sinam arween un ne-ajmirifim ne kab, mihtà Latwu tauta, ka tik tee ir tautahm un walstihm pateefigi draugi, kas skubina uf meeru. Zaur trefnahm, kodoligahm apkehifichannahm un apkehurna- schannahm naw ne weena tauta isglitota un pee gaismas welfta! — Meers walstis un mahjas ustaisa, nemeers no-ahrdà! Netizi tam, kas faka, ka tewi mihlejet, un tu winu redsi nemeeru fazelam tawàs mahjàs un pee tawas meerigahs faimes! Ja redsi zilwefu, kas fimeerif deenà runà no kahdas tautas un walstis labklahschannas, bet pee tam fakurina eenaidu un farihda kopà tautibas, furahm — fà weenas un tahs paschahs walstis pawalstneekem — waijadsetu kopà dshwot meerà un faderibà, tad fini, ka schis zilwefss, lai ari lifschledamss lifschkè, tomehr rafnadamss rafnà pee tahs tautas un walstis labklahschannas pamateem. Ko libhffschinigà wehsture apleezina, to apleezinahs ari nahklamà — pee wifahm tautahm un pee wifahm walstihm. To fakam, lai mums reis nepahrmets, ka ne-esam fazijuschì!“

Gandrihf jadomà, ka Weides fgs scho speh3igo fprebiki nobeibf ar Delfijas jeb ar we3s Egipteeschu garigo noslehppumu wahrdeem. „Ko libhffschinigà wehsture apleezina, to apleezinahs ari nahklamà — to fakam, lai mums reis nepahrmets, ka ne-esam fazijuschì!“ Swarigs praweescha-wahrds, tikaf fchehl, ka bes Weides fga ne weenss zits to nesapratihs. Un zil jozigì — tas pats wihrs, kas til fwarigu wahrdu issfaka, mehflu andelmannus peesfauz par autoriteti. Deefahs, ka Weides kungs weenà reifè pa daudf birdinajis. Ko winsch tè wifsu naw faraktijis! Kà winsch fewi naw usflawejis! Winsch ir tas ihftais gaismas nefejs, meera ufuretajs — no ziteem esot jafargajahs. Un tomehr winsch it ihftà laikà jau peerahdijs, ka tas ir otrabi. Samà awifè, kas — fà sinamss — Kursemè basnijas gehrbu-kambaròss teef isdalita, winsch domà ka warot wifsu rakstitt, wifsu fazit, tas ir labs; teizams; bet kas tam usdrihfstahs pretoteess jeb kahdu rakstiu par nepareisu usrahdit, ir meera-trauzetajss, lifschlis zc. Ta leelahs buht tahda pahweftina-fehrga, kas Weides fgam peelipufi. — Bet wehl mums ar winu drufzix japarund paschahs leetas dehf. Ko mchss esam

fazijuschi par nedraudīgu ištūrešanos pret zītam tizibam, nav grūti peerahdams. Tā p. p. tahda nedraudība jau ir deesgan arī issazita Grūnera lga runā un ja buhs waijadīgs, tad mehs wehl daudī zītu tam lībīgu notikumū peerahdīm. — Mehs tizām, ka Waltakōs wijs tas ir šwešā leeta, bet tadehl Weides lgam wehl nebuht naw teešības, mums pahrmešt „denunzeerešānu“ un „klaijus famelstus neekus.“ Wīnam tīkai bija teešiba, no mums pagehret, lai mehs peerahdām, ko fazijuschi. Pret peerahdameem notifumeem tūšchi, jauši fkanoschi wahrdi (frases), kā Weides lgs tos dūtšcheem īsleeta, ne kā nepašpehi. Pee tahdahm frasehm japeekaita arī Weides lga gala-wahrds. Wīnšch raksta:

„Šcho peerahdīšanū eemehrojot dīkī janoschēlo, kā tahdi raksteenti, kā „Baltijas Semkopis“ pašneedīs, war naht muhsu mīhā Latweešchu tautā. Zaur ko tad mehs Latweešchi tīf koti esam nosegūšchees, kā mums tahda bariba top līkta rotās? Waj tad mehs teešcham tīf maj topam godati, kā mums grīb eeteikt melnu leetu par baltu, — pateēšibu pahrgrōsot. — Latweešchu Awises, kas wairaf ne kā pus gaduštinenti Latweešchu tautai ustizigi kalpojūšchās, ir grībējūšchās zaur šcho leezību atgahdinat, lai tauteēšchi pahrbauda wīšus šawus rakstneekus un rakstneekelus, kōhdā garā wīni „zīhnahs“ — waj tautai par šwehtību — waj par famaitaschanū. — Bet mehs no šawas pufes klaiji īsfakam, kā uš „Baltijas Semkopi,“ kas tahdus rakstus ušnem, šawu wehribu nebuht negreēšīm, pat tad ne, kad wīnšch jo nedraudīgi ištūretōs pret „Latw. Aw.“ „Latweešchu Awises“ zensīsees — kā arween darijūšchās — audšināt Latweešchu firdīs pateēšibu un tizību, — un mīhleštību uš tautu, Balti un — Deemu, — bet turehs to weenmeh par godu, ja kaut kas wīnas šchi darba dehl eenīhstu, neewatu jeb apmehtatu ar ne-īzglīhtota zīwela nepeeklahjigeem wahrdeem.“

Mehs esam pahrleezinati, kā tahda augstprahtiga waloda, tahdi kēhšīšchanas-wahrdi pret darba-beedreem prahtiga lastitaju kruhti tīkai ihgnumu šazet, un jau tadehl mehs turam par nepeeklahjību, uš teem ihpāšchi atbildet. Kas „Latweešchu Awises“ un „Balt. Semkopis“ ir par laikraksteem; kas ir Weides lgs un kas Theodors Rolands — to muhsu zeen. lastitaji deesgan fšaidri pašīhst. Weides lgam pehž nopelna atmākfāt ar wīna leetoteem eerotscheem, tas nešaetahs ar muhsu fšahwolki; mums peeteel, tīkai pašchu leetu īsflaidrojūšcheem.

Bet tagad zetahs zīts jautajums, kas — kā mums leelāhs — kerahs koti dīkī muhsu Luteru basnizās- un tizības buhšchanās, proti tas jautajums, waj tahda nezeeniga, netaisna ištūrešchanahs un tahdi wahrdi, ko Weides lgs leetajis, pa wīšam ša-eetahs ar basnizkunga jeb dwehseles-gana amatu? Waj wīš tas draudjē newar zelt leelu peedaufišchanū? Pehž kristīgas tizības nošazījumeem mehs no tā kunga kalpeem jeb preestereem šagaidam lehnprahtribu, kristīgu mīhleštību, pazeeschanos ar tuwākeem un tīšnu, zeenīgu ištūrešchanos; bet ne kad tīf nepeeklahjiu walodu, tīf leelu augstprahtribu, grešnoschanos un zītu zīwelu nīzinaschanū. — Tahda noteesajama ištūrešchanahs arī tīkai jaunakōs laikōs parahdahs „Latw. Awisē,“ kamehr tā palīkufī par weenpušīgu politīšku organu un par konkurenzes-lapu. Zīhninā pehž pašchustūrešchanahs wīnas zeen. wadoni gahjūšchi daudj tahlaki, ne kā buhtu wēšelīgs un ne kā tas zeltšch atkauj, ko šchi awise no pīrnā eesahkuma „ušnehmūš. Tadehl arī Weides lgam naw wīš teešības, šawā pahrašā strīhdū atšauktees uš „Latw. Awises“ pagahtni.

Ja Weides kungs no šcheem peeshīmešumeem buhtu šmehlees waijadīgo mahjību un to patūretu šawā firdi un apleezīnatu turpmāf arī šawōs darbōs, tad mehs eekšch tam atšīhtu šawu publīnu pīlnīgu atmākfū.

Dalchadas sinas.

No Celschjemes.

Peterburgā īsnahs no jauna gada jauna Kreemu nedekas awise „Peterburg,“ sem Fedorow kunga redigeerešchanas.

Zetu mīnīstērs, general-adjutants Pōšjets grībot, kā Warschawas awīšes šīno, šawu amatu nolīkt.

Preekšč palīhdšības šaldateem, kas nešpehi šrahdat, waldība ir atwehlejuši uš 1880. gadu 1,300,000 rubl. Pehž wīšaugstīki apstīprinata wāšts padomes špreeduma, no kōna dabon tīkai tahdi šaldati palīhdšību, kas šawa-beenestu īpīlīdīdāni tapušchi tā eewainoti, kā tee wāšs nešpehi pahrtīku nopelmit. Bēš tam wehl dabon palīhdšību atlaīstī šaldati, kas peerahda, kā tee pahrtīku newar nopelmit un kā teem naw radīneeku, kas par wīneem waretu gahdat.

Uguns-grehki Baltijas gubernās. Augusta mehnefī ir bijūšchi: Wīdšemē 7 uguns-grehki ar 3,321 rubl. šahdes, Kuršemē 2 uguns-grehki ar 5,400 rubl. šahdes un Zgāmījā 4 uguns-grehki ar 3,950 rubl. šahdes.

Šelgawas pīlšehtas draudšes mahjītajs A. Schulza kungs ir no eekšch-leetu mīnīstēra apstīprinats par Šezawas un Lambertmīšchās mahjītaju.

Šchahds pretrafkts mums eesūhtīts: „Balt. Semf.“ šch. g. 29. numurā kōhdš Glahbīn kungs ir dewīs aprahstu par 17. jūnijā šch. g. Raīškuma Šelta kalnā īsīrhkoteem „Vīhgas-šwehtkeem;“ šchīs aprahkts dašchās weetahs pahrlabojam, wīšpīrnīs dšeedašchanas šīnā. Šauktāis forīs dšeedaja tīkai pa wīdam, bet wīhru forīs turpreti šawa tenora mahjību dehl, klaukītajūs nešpehja apmeerināt.

Tad Glahbīn kungs wehl šīno, kā bēš Raīškuma pagasta, zītōs Straupes draudšes pagastōs ne weena dšeedataju kōra nedabujot redset. — Bīhnumš, kā Glahbīn lgam kōhdu reīši naw īšdewees Straupes labdarīšchanas beedribās wīhru- un jauktu-kōri redset, kuruš gandīhš katrs Straupes draudšes lozekkīs pašīhst, nešf arī ko dšīrdet par Unguru un Daibes pagastu dšeedataju kōreem, jo zīf man šīnāms, tad tur arī tahdi atrodahs. Pee Straupes labd. beedrb. dšeed. kōreem šīnāms peedalahs tee labakee špehki, tadehl tanīs Straupei tuwāki esofchōs pagastōs nebuht naw eespehjamš wehl ihpāšchūs dšeed. kōrus dibīnat, jeb arī kaut ko īsīrhkot. Daībē un Ungurā, kā attahlakōs, kōhdī īsīrhkōjumi ir bijūšchi. Bet draudjē, kur kōhdā beedriba par dašchadeem īsīrhkōjumeem gahdā, zīti māšaki īsīrhkōjumi naw ne no kōhdā leela šwara, un pehž mānahm domāhm nebuhtu teīzami, kā tur, kur beedribās pašahw, bēš tahm wehl daudj tahdu īsīrhkotaju atrahstōs. Pee tahdeem īsīrhkōjumeem īzkelāhs it beēšchi šchēlšchanahs, neustīzība zc., kas wairaf šaunūs ne kā labus auglus atnešs. — Teīzama leeta ir newainīga laīka pakawēšchana pee jaukas dšeedašchanas, kas firdi un garu pazīlā, — tadehl arī zeen. Raīškumeēšchū dšeedataju publīneem atšīhšchanas negribu leegt, bet weenīgi uš mīšejumeem Glahbīn k. rakstā ušrahdīt, lai nezeltos greīši aīššpreedeeni. —h—

No Gaujenes. Zeenīga redakzija! „Latweešchu tautas beedra“ 32. numurā atrodahs kōhdš rakstis „tūšchū šalmu kuhleju mekletajam,“ kurā Šehlabs Demanta k. māšaf šawu netāišno strīhdū grīb turpīnat, bet to teeju jo wairaf Šuhsu teīzamo lapu denunzeerē.*)

Es nu nešīnu par ko wairaf bīhnetees, waj par J. D. k. kā wīnšch, 74 g. wež šīrngalwīs, ir eespehjis tahdu rakstu šaraktīt, jeb par „Latw. taut. beedri,“ kas tahdus rakstus ušnem, bet tīf daudj gan šīnu, kā tahdās weltīgas apwainošchanas pīlnīgi peesleenašs pašcham „Latw. taut. beedrim,“ kas mānu atbīldi atraīda, aīšbīldīnadamees, kā negribot strīhdū garumā wīlkt; bet pret otru laīkrakstu netāišnu strīhdū šawā pahrnešt un bēš kōhdās peeshīmešchanas otru redakziju denunzeeret, to wīnšch war, jo tas ša-eetahs ar wīna zenteeneem; tadehl kuhšfu „Balt. Semf.“ red. mānai, no „Taut. beedr.“ atraīdītāi atbīldei, Šuhsu lapā telpu atwehlet.

Šehlabs Demand kungs! B. Fr. laīkam peeder pee Trīlates draudšes — tadehl wīnšch ne kōhdā wīhšē newar špreest, waj draudse waj zītreīseīs basnīzkungs pee aukstās šchīrīšchanahs wainīgi, jo tas jau tad buhtu tīkpat, it kā juhs ušāzīnatu nošēdīneeku jeb apšūhdseto, lai pats špreesch, waj wīnšch ir wainīgs jeb nē! B. Fr. „Balt. Semf.“ 11. numurā šīrj zīteem šīnojumeem īš Trīlates tīkai īšfata, ko wīnšch un laīkam arī zīti Trīlates draudšes lozekki no šawa basnīzkunga šchīrotees jūtīhs, jo īš Trīlates draudšes tatšchu wīna šīnojumu ne weens naw par netāišnu atšauzīs.

*) Tahdus neekus negribējam eewehrot, bet kad īš publīkās kōhdā bāšs robahs tad to newaram atšūmt. R e d.

Juhs, kahds ahrdraudsneeks, zeenigu Pohrtes fgu flawejeet, fazi-dami, ka juhs esot 22 g. wina draudjes behrns bijufchi un no z. Pohrtes tehwa ar asarahm fchfihruufchees, un tagad 74 g. wezi buhdami, no Pohrtes tehwa tika labu dhrdejufchi un redsejufchi — kurfch ka ne weens zits mahzitajs warot bef leelibas ar Bahwilu fazit: „Es ne ko ne-efmu apflehpis no wifa ta, kas jums par labu ir ka es jums to nebuhtu pafcludinajis un mahzijs tiklab draudse, ka pa mah-jahm“ 2c. (Ap. darb. 20, 20). Kas nu tomehr no tahda teizama mahzitaja auksti fchfirotees, tam wairs ne-efot zilwefa firds, no tahdeem draudjes behrneem lai Deems if fatru mahzitaju pafargajot.

Ar to tad nu J. D. k. Juhs Trikates draudsi pee aukstas fchfir-fchanahs bef kahdas peerahdischanas par wainigu notaijeet; bet te nu zetahs tas jautajeens, ka tahdu draudsi par labi apfoptu war faukt? Pehz „Balt. Seml.“ ifflaidroschanas 19. numura lastitaji lihds ar Jums B. Fr. pee nefahlehm wis nepeeslaitihs, bet no Jums ifflaidro-fchanu gaidihs, — jo zitadi buhtu jafahl domat, ka zeen. Pohrtes fgs pats pee aukstas fchfir-fchanahs wainigs, pehz 48. gadu darboschanahs aistahdams draudsi, no furas lai Deems if fatru mahzitaju pafarga. Ta tad Juhs pafchi „tulifchu meteenu laifchat un lutai,“ jo „Balt. Seml.“ Jums jau ifflaidroja, ka ne wis B. Fr., bet Jums, ka Trikates draudjes apwainotajam, fawa apwainofchana japeerahda, un tomehr Juhs nahkat wehl ar to pafchu leetu!

To es, kahds Trikates ahrdraudsneeks, domaju, faut gan fawa atbildē fwehtas bihbeles perschas neleetadams, jo teefa ir un paleef, ka daudfi no teem, kas fatru teikum ar bihbeles perschahm nobeids, naw tee, kas wini fchleetahs buht. Grenzupa Janis.

Skolas fina. Muhsu lapas fch, g. 14. num. tika finois, ka Wez-Peebalgas draudjes-skolas augstaka klafē dafchi mahzekli blafus kreis-skolas mahzibahm ari gimnafijas mahzibas baidot. Nejen laifjam kahda zita weeta, ka diwi no fcheem mahzefleem augufta m. fahkuma Rigas gimnafijas ekfamineerejufchees un jebfchu mahzibas gada-kurfa widu, tomehr weens no wineem, J. Sch. if Wez-Gulbenes, 15 1/2 g. wezs, pilfchtas-gimnafijas terzijā jeb treifchā klafē ufneems un otrs, A. Sch. if Welku m., 15 g. wezs, gubernas gimnafijas kwarta jeb zetortā klafē. — Katra gimnafija ir, ka finams, pa wifam 7 klafes; ta tad pirmajam majafais 4 klafes un otram 3 klafes jau aif muguras. Bet, ka efam finat dabufufchi, tad bef fcheem diwceem wehl ziti diwi uf tahdahm pafchahm klafehm ir ekfamineerejufchees, glufchi pret fkolotaja gribefchahu un bef wina finas, laifam winu jaui pahrsteigt gribedami. Ir gan teefa, ka „laimē duhfchigeem fmaida,“ bet ne ikreifes. Tadeht mehš tizam, ka fkolotajs par leelafas ufizibas parahdischahu no wezaku pufes buhtu wairaf preezajees, un kas ari ir teefcham eewehlejama, wifumafaf pret tahdu fkolotaju, par kahdu Wez-Peebalgas dr.-skol. augstakas klafes fkolotajs ir pafihstams. Tas tehws, ka dehls ir terzijā ufneems, lai buhtu wifceem ziteem wezakeem par dshwu preefchifhmi!

Beidfot turam par fawu peenahkumu, femifchki tahdus wezafus, kas grib un eefpehj fawus behrnus tahlaf fkolot (zaur gimnafiju fuhtit) uf Wez-Peebalgas draudjes-skolas pirmo jeb augstako klafē ufmanigus darit; jo skola, kas pafpehj fawus mahzeklus tiktahf finibu laufds eewest, ir ar wifceem fpehkeem pabalstama, ihpafchi kad eegaumejam, zil daudf Latw. mahmulinu lolojumi faut kahda pilfchtas skola jeb ari gimnafijas apafschejās klafes nodoti, fawu wezaku jaulahs zeribas igaisina, lihds wehl wini tik tahf notilufchi, zil tahf wini fchē teef aifwesti. Un ka fchahs skolas mahzekli par freatneem fawas tautas dehleem ifaugē, no tam efam dšiki pahrleezinati.

No Nembates. Muhsu puif sagli deefgan naigi darbojahs. Nejen atpafaf tika pirms muhsu stanrijas puifchi apfagti, weenam no-faga drehbes un otram kafchoku; tani pafchā nakti ari pafchā Nembates muifchahs kuhfi tika 2 aitas iffagtas, tur pat kuhfi nokautas un ne-tahla frogā meeefceem pahrwilktas, ta ka afinis warejufchi redset. Ne-darbneeks wehl naw peekeris.

Tani pafchā nakti ari Deelwahredes muifchā fahdfiba notilufje. Tika no lunga kambara iffagtas fudraba leetas, ehdamās karotes, gafeles un nafchi, 200—300 rublu wehrtibā; laifam lungu mahja-nebuhfchahu eewehrojot fchi fahdfiba ifdarita. Lai gan teefa par fcho leetu tura ifmeklefchahu, tad tomehr wehl naw finams, kas fadfis.

Reetrumš.

No Zefaterinoslawas. „Golofa“ wehfts par leelu uguns-grehlu Zefaterinoslawā top no tureenē gubernatora affaukta par ne-pareifu. 4. feptembri tur gan ifzehlees uguns-grehfs, kas pee leelā wehja draudejis leelā mehra ifplaittees, bet zaur ruhpigu gahdaschahu diwās stundās tapis apspeests. Nodegufchahs tika diwās loka dshwo-jamas ehfas un afitonās zitas loka ehfas. Uguns ifzehlujees zaur neufmanibu.

Politifis pahrfkats.

Rigā, 17. IX. Uf eefchfemes politifku gahjumu fihmejotees, ne kas eewehrojams naw peeminams; turpretim uf ahrfemechni fkatotees, gan kahds wahrds buhs falamš.

Daudf ipreefchanas un rafsiifchanas, daudf domafchanas un paregofchanas awifchm radufchahs par Bismarka aifbraufschahu uf Bihni, par wina farunafchanos ar Andrafchi. Bismarka tizis ar leelu godu fanemts un ifwadits, mihlehtiba un draudfiba winam leelifkā mehra tilufchahs parahditas. Newaram domat, ka topehz Bismarkam, ka winfch fawā laikā finaja Auftriju ar Prufhiju kara faweit, zaur ko Auftrija tika pahrwareta, Auftreefchi tahdu godu un mihlehtibu buhs parahditufchi, bet jadomā, ka Auftrija ar Wahziju grib fawus politifas zelus faweent, ka Auftrija ta fatot mellē Wahzijas draudfibu un Wahzija atkal ranga Auftrijas draudfibu eeguht.

Ari Anglijas ahrigas politifas wadonim Bifensfildam bijufe farunafchahs ar Franzijas ahrleetu ministere Wadintomu un fawā fapreefchanā tantis domās weenojufchees, ka Franzijai un Anglijai, fihmejotees uf Grekfijas- un Egiptes-leetu, jaturahs weenprahftigi kopā; ari Egiptes fedims jeb waldneeks fchai weenprahftibai peebedrofees.

Anglu fchihdu politikai, kas ifeet uf femes eegufchahu, fahf peenahkami augli raftees, ka tee Afganifanā parahdahs, kur nemeeri atkal kahjās. Ko lihdsjeja dahrgais karfch, kas tagad ifrahdijees bef felmes? Afrikas deenwidds gan leelahs Angteem labaki weizotees, jo wini reif fawu leelo pretineeku Zulu-eefchu karali Betewajo faguhftijufchi un ta tad fcho breefmigo karu nobeigufchi; bet mehš falam, ka tas tika leelahs panahkums, jo Angteem atkal no zita kahda tureenē laimina draud jauni nemeeri, jauns karfch.

Schahdi dahrgi kari, ko Anglija ufnehmufehs weft, pafchāi Anglu walftei ne kahdu labumu ne-atmet, ta ka uf Bifensfildu fahf launas domas turet. To waram beigās teift, ka Anglijai ar fawu ahrigu politifu ir deefgan leelas rafses; turklaht wehl peenahf, ka ari Dhru femē fahf nemeeri zeltees.

Wisjannafas finas.

Rigā, 18. IX. No Konftantinopoles fino: Samfets pafchā atbildeja uf daudfahrtigu peeprafchahu, ka Turku waldiba fchim brihfcham nodomajot eenemt Rihta-Kumeliju ar fawu kara-fpehfu. — Jakubs Rahns ar fawu dehlu, 45 pawadoneem un 200 kara-wifreem 15. fept. nonahjis Ruifchi pilfchta, pehz tam, kad winfch papreefchu bija peeprafchahs, waj ari tur taps eelaihš. Rabulā, furas wahrti ir flehgti, tagad leelas jufas. Generalš Roberts ar 3 regimentehm eet no Schaturgardanas uf Ruifchi. — „Daili News“ fino no Allahabadas, ka Anglu pulki dodotees naigi uf preefchu; 5. oktobri tee ee-efchot Rabulā. Ka tur teem ftahtos pretim, tas ne-efot tizams, jo dumpi-neekeem truhftot wadonu un rihezibas.

Naudas-papihru zenas 18. feptembri.

	Birz.	Itdem.
I. 5% Kreew. premiju aifnem.	232	232 1/2
II. 5% Kreew. premiju aifnem.	227	227 3/4
I. Aufruma aifnem. no 1877	91 1/2	91 3/4
II. Aufruma aifnem. no 1878	91 1/2	91 5/8
III. Aufruma aifnem. no 1879	91 1/2	91 5/8
5% bankbit. no 1 iflaiduma	94 1/2	94 7/8
5% „ „ 4 „	93 1/2	93 3/4
5% Kreew. femes kred. kfh. fihm.	118 1/2	118 3/4
Pafimperials gabalā	7,85	7,87

Atbilboschais redaktors: G. Mather's.

No zenjures atwehlets, Rigā, 18. feptembri 1879.

Sludinājumi.

Behdu-jina.

Nabeem un draugeem daru sinamu, ka mans mihlotais wihrs, skolotajs **Jehkabs Pilsatneeks,**

11. septembrī Deema preešā aīz-gahjis. Wina atdīstīušās meefas tapa zertortdeen, 13. septembrī, pulkst. 2 peh3 pusd., no Kolneses uš Wez-Beebalgas kapeem aīšwestas un sweht-been, 16. septembrī paglabatas.

Dīsti apbehdinata atraitne un bahriai.

Skolotajs,

kas Baltas pagasta seminari jawu kurju beidzis, teel mekleis preešā Swaigsnites kolonijas, Tschirlastas aprinti, 58 werstes no Kostawas pilsehtas, pee Don upes. Kam patiht scho weetu peenemt, lai peeteizahs drihsti ar sawahm leezibas sīhnehm un lones peeprahschānu zaur wehtuui uš schahdu adreš: На станц. Стенная Ростов. Владиков. ж. дор. Ивану Петровичу Кальшину, въ колон. Званзингъ.

Tagad dīshwoju Jelgawā, Palejas - eelā Nr. 26. Wezmahite **L. Kauter.**

No 1. septembra dīshwoju Ned-lichā namā, uš Bastei-bulewara Nr. 1, kur „Hotel Bellevue.“

J. Grosvalds,

hofgerichtes un rahtes adwofats.

Besthorn lga, tā ari zitās grahmatu-bodes dabujams: Mahju behruu skolo-tajs, jeb: grahmata, zaur luras palih-dsibu behrni wijas tahs sinaschānas war eemahzitees, kas teem pee eestahschānahs skola ir wajadhsigās. Sastahdita no S. Thalberg. Maksa 25 kap.

Schindeli

par mehrenu zenu

dabonami Sahwenes Sahian mahjā, 15 werstes no Stufmanu stanzijas, Ki-weesties malā. **J. Burkowsky.**

„Baltijas Semkopis“

un

„Beelikums“

ir wehl no 1. julija sch. g. uš pusgada apstelejami un maksā: „Balt. Semkopis“ nonemschānas weetas 1 rub. 10 k., par pastu 1 rub. 40 kap. un „Beelikums“ 50 kap. Kas wehlahs, war ari wehl „Beelikuma“ pirmos numurus no gada eesahkuma dabuht. „Balt. Semkopja“ administrāzija.

Pirmā Kreewu nguns - apdroshinaschānas beedriba,

dibinata 1827. gadā.

- Agenti:
- Jehfis - S. Volkmann,
  - Waska - Morik Rolland,
  - Werotwā - Rif. fon Grünberg,
  - Walmeera - Th. Adamsohn,
  - Limbajchōs - B. D. Gufslawsky,
  - Ruhjene - Eduard Dabbert.

Behfis!

12,000 diwi gabus wezi, labi auguschī ahbotu un humberu kojini, tā ari akaziju foki preešā sehtham ir pahrdodami pee skunstes dahsneeka.

Groskopsf.

Kokneses basnizā,

swehdeem, sch. g. 23. septembrī, ar zeem. fon Brümmer kdses laipnu peepatihdsību,

Konzerts

preešā nelaita skolotaja Pilsatneeka bahrineem.

Ihtos Langdales Superfosfatus

kules, kur 6 pudi eeschā, pahrdod teelās un majās partijās par wismehrenako zenu **D. Essiedt's,**

Peterb. Uhr-Rigā, Ralku-eelā Nr. 4.

Wifadus drukas-darbus

nem un par mehrenahm zeenahm ahtri un glihti iistrahdā

Aleksandra Stahla drukatawa, Rigā, Muhku-eelā Nr. 13.

Labakos Langdales Superfosfatus,

tā ari itin smalti samattus

kaulu miltus

ar augstu saturu, sem Rigas politehnikas ismekleschānas stanzijas kontroles, pahrdodam par lehtako zenu. Katram, kas 30 pudus jeb wairal pehrē, ir ta teesiba, bes maksas likt politehnikas ismekleschānas stanzijā isprovet, waj pateesi tahds saturs ir, tā pahrbewejs galwo.

Brahti Martinsoni, fenaf **J. Martinson.**

Peterburgas Uhr-Rigā, Ralku-eelā Nr. 8.

Jauns romans.

Sadsihwes wilni.

Original-romans diwās dakās, no Theodora Rolanda. — Dabonams Aleksandra Stahla drukatawa, Muhku-eelā Nr. 13, un „Balt. Sem.“ Administrāzijā, Aleksandra bulewara, namā Nr. 1. — Maksa eeschuhts 1 rub. 25 kap. — Kas 10 eksemplarus uš reisi pehrē, dabun 1 eksemplaru bes maksas.

J. W. Grahmann, Rigā,

eepretim Jelgawas un Tukumas bahnusim.

Arkli, arktu daikti, sehjamas: un planjamas-maschinas. Ar rokahm un gepeli dšenamas kulamas-maschinas. Garretta lokomobiles un kulamas-maschinas, kas ihpaschi weentahrschi labi taitās un dandj pastrahdā; uš Parises pasaules isstahbi tahs ar 2 selta medalahm kronetas.

Superfosfati, augst- un widus-grahbigi, ar peesolita labuma apgalwoschānu.

Andeles atwehrschāna.

Zaur scho zeenigai publikai padewigi sinojam, ka no sch. g. 1. septembra esam atwehrschi

tapetu magasinu,

apghdatu ar bagatu Wihnes mehbetu, logu-rulo-, zigaru-, tabaka-, papirofu- re. lehgeri, uš Teatra-eelas stuhra, pretim Wahju teatrīm, jaunusubuhwetā C. Berga namā, sem firmas

M. Ballod un W. Surnowitsch.

Peē ustizigas apdeeneschānas solam min. prezēs pahrdot par lehtakahm zenahm, un zeram, ka zeem. publika muhju jauno weikalu weizinahs. Ar padewibu

M. Ballod un W. Surnowitsch.

Rustona Proktora lokomobiles un garainu kulamas maschines, stīstu un sīteju kulamas maschines, Wooda planjamās masch. Bakera wehtīstu maschin., arklus un ekstirpatorns, superfosfatus pahrdod

Bieglers un beedr.

Karkowā, Zefaterinoslawā prospektā Nr. 22.

Rigā, pilsehtas Ralku-eelā Nr. 6.

Smilchū - eelā № 1. **P. van Dyk, Rigā** Smilchū-eelā № 18 u. 19

Weenigs lehgeris no

Claytona lokomobilehm

un kulamahm maschinehm,

Planjamahm maschinehm

„Buckeye“ un „Adriance“,

Badarda superfosfateem

ar peesolita labuma apgalwoschānu; 20% augst- u. 13-14% widejgr.

tā tā ari kaulu miltu, kali mehflu

un wifadu zitu lauffaimneezibas maschinu un rihku issteleschāna.